

Aktuālais pasaules ekonomikā

2025. gada 28. jūlijs – 1. augusts

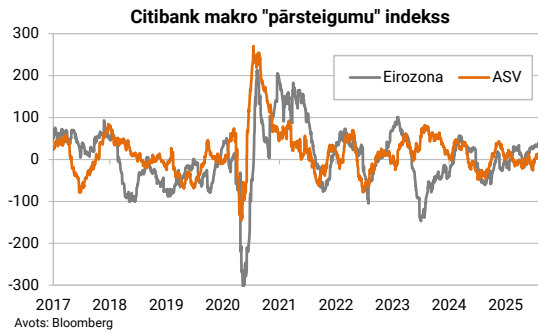
Simona Striževska

Ekonomiste

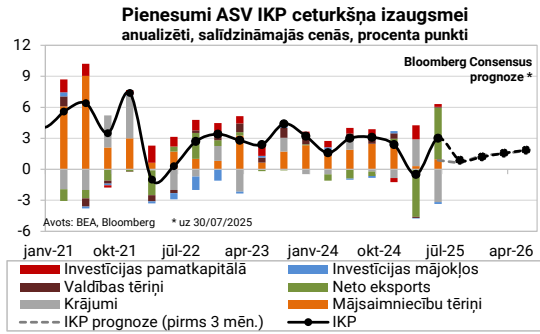
Simona.Strizevska@cbl.lv

- **ASV ekonomika 2. ceturksnī ir atgriezusies pie izaugsmes pēc īslaicīga krituma gada sākumā.** IKP ceturkšņa laikā pieauga par 3.0% anualizētā izteiksmē (0.7% ceturkšņa griezumā), ātri atkopjoties no -0.5% samazinājuma 1. ceturksnī. IKP dinamiku gada pirmajos divos ceturkšņos noteica tarifu izraisītās pārmaiņas importā un krājumos. Pēc preču importa lēciena pirms ceturkšņa, importa apjomi 2. ceturksnī normalizējās, nodrošinot pozitīvu piensumu izaugsmei, kamēr sapirktie preču krājumi tika pakāpeniski iztukšoti. Ārpus tarifu izraisītās volatilitātes, IKP dati liecina, ka patēriņa izaugsme gada pirmajā pusē sagura. Patēriņa ceturkšņa izaugsme kopš gada sākuma palēninājās līdz nepilnam 1% anualizētā izteiksmē no vidēji 3% iepriekšējā 1.5 gada laikā. Tikmēr mēneša patēriņa dati liecina, ka privāto tēriņu izaugsme 1. pusgadā apstājās (-0.1% kopš gada sākuma). Otrajā ceturksnī uzņēmumu investīcijas pamatkapitālā normalizējās pēc straujākas izaugsmes gada sākumā, tikmēr investīcijas dzīvojamajā fondā samazinājās četros no pēdējiem 5 ceturkšņiem. Gada griezumā ASV ekonomika otro ceturksni pēc kārtas auga par 2.0%. ASV prognozes pēdējā laikā pagājušas nedaudz uz augšu pēc spēcīga pazeminājuma pavasarī. Saskaņā ar Bloomberg Consensus, ASV IKP šogad varētu augt par 1.5%, 2026. gadā – par 1.6%.
- **Šā gada 2. ceturksnī eirozonas IKP audzis par 0.1% ceturkšņa griezumā pēc 0.6% pieauguma 1. ceturksnī.** Pakāpeniski normalizējoties krājumu papildināšanas ciklam ASV, uz leju pagāja arī eirozonas izaugsmes cipari. Vācijas un Itālijas IKP ceturkšņa laikā uzrādīja nelielu samazinājumu par 0.1% pēc 0.3% pieaugumiem 1. ceturksnī. Negatīvais piensums eirozonas izaugsmei 2. ceturksnī nāca arī no Īrijas, kuras IKP pirms ceturkšņa palēcās, pateicoties ASV pieprasījumam pēc valsts farmācijas produkcijas. Pārējo valstu IKP 2. ceturksnī uzrādīja mērenu izaugsmi. Gada griezumā eirozonas IKP palielinājās par 1.4%, salīdzinot ar 1.5% 1. ceturksnī. Saskaņā ar Bloomberg Consensus, eirozonas IKP pieauguma tempi tuvāko ceturkšņu laikā varētu palikt salīdzinoši lēni (0.1 – 0.2% robežās), un šogad IKP varētu augt par 1.0%, nākamgad – par 1.1%. Kaut arī Eiropa panāca tirdzniecības vienošanos ar ASV, kas ar dažiem izņēmumiem paredz 15% tarifu gandrīz visām eksporta precēm no ES, tuvākajos ceturkšņos tas varētu negatīvi ietekmēt eirozonas ražošanas sektoru un ekonomikas izaugsmi.
- **Jūlijā eirozonas gada inflācija ir palikusi stabila 2.0% līmenī.** Arī eirozonas pamatinflācija trešo mēnesi pēc kārtas palika nemainīga – patēriņa cenas, atskaitot pārtikas un energoresursu kategorijas, auga par 2.3% gada griezumā. Pakalpojumu cenas pieauga par 3.1% salīdzinājumā ar 3.3% jūnijā. Bloomberg aptaujātie analītiķi paredz, ka tuvāko mēnešu laikā eirozonas inflācija varētu nostabilizēties zem 2% apgabala.
- **Pēdējie ASV dati signalizē par vājāku ASV darba tirgus stāvokli nekā iepriekš tika domāts.** Jūlijā ASV darba tirgum pievienojās 73 tūkst. jauno darbinieku, turklāt dati par maiju un jūniju tika pārskatīti uz leju par 258 tūkst. Tādējādi pēdējo trīs mēnešu laikā ASV vidēji tika rādīti 35 tūkst. jauno darbavietu, salīdzinājumā ar vairāk kā 120 tūkst. no janvāra līdz aprīlim. Bezdarba līmenis ASV pēdējo 5 mēnešu laikā svārstījās 4.1-4.2% robežās, jūlijā pieaugot atpakaļ līdz 4.2%. No pozitīvās puses, jūlijā samazinājās jauno bezdarbnieku pieteikumu skaits, sasniedzot vidēji ap 220 tūkst. nedēļā pēc kāpuma līdz 240 tūkst. jūnijā. Taču kopējais pabalstu saņēmēju skaits jūlijā turējās paaugstinātos līmeņos, kas liecina, ka jauno darbu atrast kļuva grūtāk. Darbinieku stundas samaksa jūlijā pieauga par 0.3% mēneša griezumā, gada izaugsmei paātrinoties līdz 3.9%.
- **Jūlijā ASV ražotāju noskaņojums atkal pavājinājies, ISM indeksam atkrītot līdz 48 punktu apgabalam.** Tajā pašā laikā par spīti pesimisma padziļinājumam 3. ceturkšņa sākumā vairāki ISM apakšindeksi demonstrēja uzlabojuma pazīmes – jauno pasūtījumu kritums jūlijā stabilizējās, ražošanas apjomi auga straujāk, savukārt cenu un izmaksu kāpums sabremzējās līdz lēnākajam tempam pēdējo piecu mēnešu laikā. Balstoties uz menedžeru atziņām, tarifu nenoteiktība turpināja negatīvi ietekmēt uzņēmumu noskaņojumu un ilgtermiņa biznesa lēmumus. Jūlijā pasliktinājās arī Ķīnas ražotāju noskaņojums, un PMI indekss noslīdēja atpakaļ pesimisma zonā (49.5 punkti). Atšķirībā no ASV un Ķīnas, eirozonas ražotāju noskaņojums jūlijā turpināja uzlaboties, cieši pietuvojoties 50 punktu atzīmei, kas atdala izaugsmi no lejupslīdes (49.8 punkti jūlijā).
- **Jūlija sēdē ASV Federālā rezervju sistēma atstāja dolāru likmi nemainīgu 4.25 – 4.50% līmenī.** Ņemot vērā, ka tarifu efekti pilnā mērā vēl neatspoguļojas ASV ekonomikas un inflācijas ciparos, FRS turpināja ieņemt nogaidošu pozīciju un uzsvēra tālāko lēmumu atkarību no jaunākajiem datiem. Finanšu tirgus prognozes joprojām paredz, ka FRS šā gada atlikušajos mēnešos samazinās dolāru likmi divas reizes par 0.25 procentpunktiem, un likme savu zemāko punktu varētu sasniegt 3.00-3.25% līmenī 2026. gada beigās.
- **Beidzoties pamiera periodam ASV tarifu karā, ASV izziņoja jaunas importa tarifu likmes partnervalstīm.** Kaut arī vairākas valstis, tostarp Lielbritānija, ES, Japāna un citas, iespēja laicīgi vienoties ar ASV par jaunajām tarifu likmēm, pārējām tiks piemēroti paaugstināti tarifi. Universālais 10% tarifs paliks spēkā, taču daudzām valstīm tagad tiks piemērots 15% tarifs vai augstāks (no 18% līdz 41%, Brazīlijai 50%). Tiek plānots, ka jaunie tarifi stāsies spēkā no 7. augusta, kas vēl atstāj valstīm laiku pārrunām. Savukārt Ķīnai zemāko tarifu periods beigsies 12. augustā.

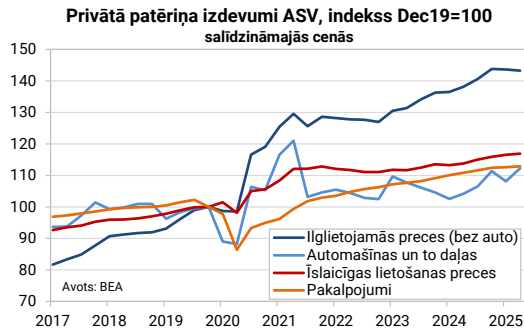
Makro pulss

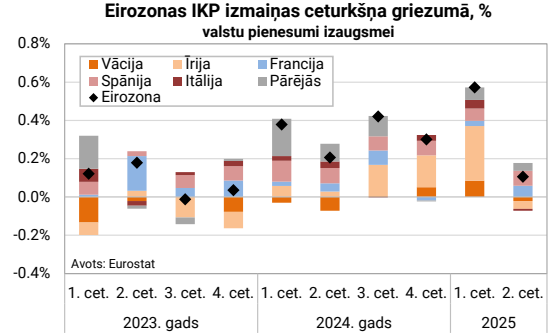
ASV IKP atgūstas no krituma 1. ceturksnī

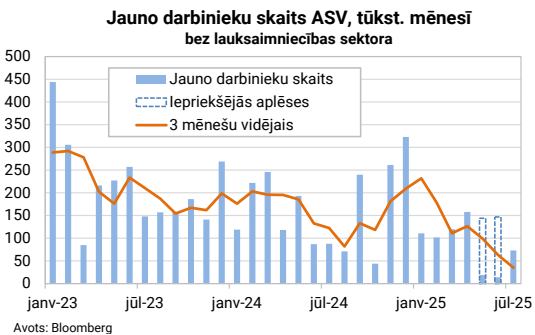
ASV privātā patēriņa izaugsme sagurst

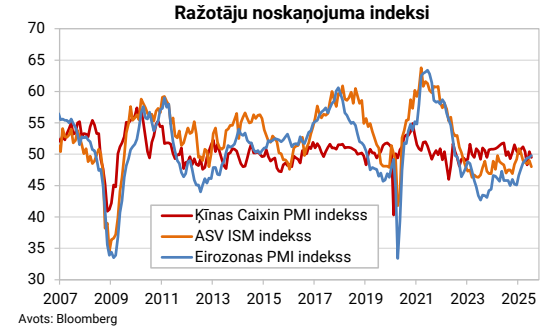
Eiropas izaugsme 2. ceturksnī normalizējas

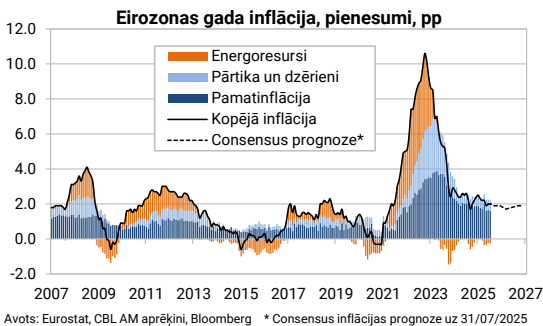
Situācija ASV darba tirgū vājāka nekā tika domāts

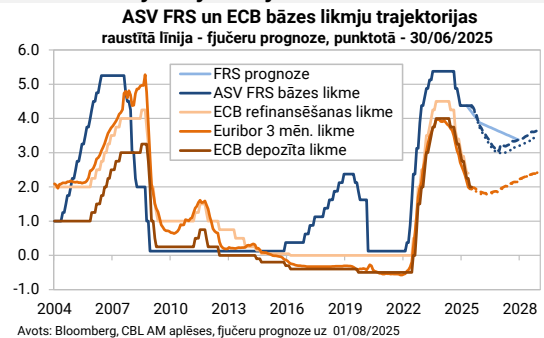
ASV ražotāju noskaņojums saglabājas vājš

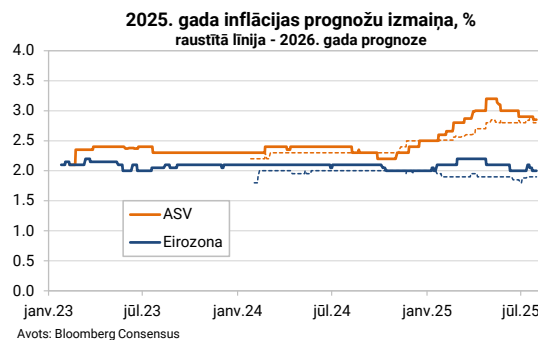
Eiropas inflācija jūlijā turējās stabila 2% līmenī

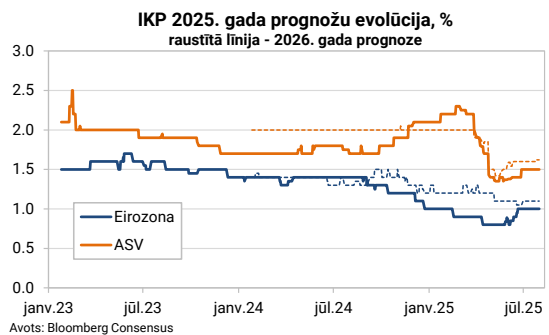
Procentu likmju trajektorijas

Consensus inflācijas prognozes

Consensus IKP prognozes

Apskata sagatavošanas datums: 01.08.2025.

Saistību neuzņemšanās atruna:

Šim apskatam ir informatīvs raksturs, un to nevar uzskatīt kā piedāvājumu vai rekomendāciju pirkt, turēt vai pārdot tajā minētos finanšu instrumentus. Apskatā iekļautā informācija uzskatāma par mārketinga paziņojumu Finanšu instrumentu tirgus likuma izpratnē un tā nav sagatavota, pamatojoties uz tādu normatīvo aktu prasībām, kas veicina ieguldījumu pētījumu neatkarību, kā arī nav pakļauta aizliegumam veikt darījumus pirms ieguldījumu pētījuma izplatīšanas. Šī apskata autori, kā arī CBL Asset Management IPAS, tās saistītie uzņēmumi vai pārstāvji neuzņemas atbildību par kādām neprecizitātēm vai kļūdām, kā arī par apskatā iekļautās informācijas iespējamu izmantošanu, tostarp neuzņemas atbildību par tiešiem, netiešiem zaudējumiem (ieskaitot neiegūto peļņu), kā arī soda sankcijām, arī gadījumos, kad ir brīdināta par tādu iespējamību. Šajā apskatā ietvertā informācija iegūta no avotiem, kas tiek uzskatīti par uzticamiem (www.bloomberg.com, www.reuters.com, citu masu mediju, kā arī valstu biržu, centrālo banku un statistikas biroju, kā arī kompāniju mājas lapās atrodamo informāciju u.c.), tajā pat laikā CBL Asset Management IPAS negarantē sniegtās informācijas precizitāti un pilnību. Apskatā paustā informācija un viedokļi attiecas uz apskata publicēšanas brīdi, un var tikt mainīti bez iepriekšēja brīdinājuma. Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz CBL Asset Management IPAS vai attiecīgajiem avotiem ir obligāta.